

Lærers hæfte Reform 2017

Ny skriftlig eksamensopgave til HF B engelsk fra december 2018

NY HF B engelsk

Råd og vink til arbejdet med den nye skriftlige eksamensopgave engelsk B

Forår 2018

Indhold

Forord til Lærerens hæfte	3
Den nye eksamensform	4
Opgavens form	4
Hvordan er opgaven opbygget?	6
Opgave 1 - 5	6
Opgave 6: Skrivegenrer og skrivehandlinger – definitioner.....	10
Delopgave 1: summary	10
Delopgave 2: analytical essay	10
Delopgave 3: discuss	11
Digitale forsøgsopgaver som træning af ny opgave.....	12
Henvisninger og dokumentation	13
Faglige mål og kernestof i forhold til opgaven	15
Bedømmelse	17
Tips til undervisningen i de nye opgaver.....	19
Hjælpemidler.....	19
Ordbøger	19
Film: Tips til undervisningen.....	20
Filmanalyse og begreber	21
Det udvidede tekstbegreb	23

Forord til Lærerens hæfte

Kære kollega,

I dette hæfte, som er en lærervejledning til den nye skriftlige eksamensopgave på HF B-niveau, følger en række korte beskrivelser og forklaringer af opgavegenrer, formål, anvisninger og fokuspunkter, som vil hjælpe med til at forstå ideen bag det nye opgaveformat. Den nye opgave ligger i direkte forlængelse af forsøget på HF B-niveau med digitale skriftlige eksamensopgaver med internetadgang, som blev skrevet første gang i sommeren 2015, men tager også afsæt i den tidligere, todelte, eksamensopgave fra 2007. Det er vigtigt at notere, at der under eksamen med den nye opgave ikke er adgang til internettet.

Hæftet udsendes forud for den første eksamensbegivenhed med den nye opgave, december 2018.

I dette hæfte kan du derfor læse om opgavens endelige format og yderligere finde inspiration til elevernes videre arbejde med opgaveformatet.

Har du kommentarer til den nye opgave, kan de sendes på mail til fagkonsulenten, som vil viderefremidle til opgavekommissionen.

Vi glæder os til samarbejdet!

Med venlig hilsen, *fagkonsulent*

Line.Flintholm@stukuvvm.dk

– samt opgavekommissionen for HF B engelsk

Bjørn Christensen, Århus Akademi

Kirsti Hogstad, HF og VUC Fyn

Mikkel Kryel, Aarhus HF og VUC

Morten Petersen, Odense Katedralskole

Ulla Bonde Tilma, KVUC

Den nye eksamensform

Det nye skriftlige eksamensopgaveformat er udviklet i overensstemmelse med læreplanen, august 2017.

Den nye opgave er kendetegnet ved:

- At forny prøverne, så de er i overensstemmelse med fagets indhold og mål i den nye læreplan, så der er en klar sammenhæng mellem, hvad eleverne skal kunne, og hvad de prøves i;
- At udvikle en ny prøveform, der er velegnet til at måle opfyldelse af kravene til elevernes digitale viden, færdigheder, kompetencer og dannelse;
- At prøve i væsentlige dele af læreplanens kernestof (fx grammatik) og faglige mål, herunder især sprogfærdighedskompetencerne skrive, læse og lytte;
- At inddrage både skrevne tekster og digitalt materiale (fx lyd- og videofiler) i prøvematerialet i overensstemmelse med det udvidede tekstbegreb;
- At udvikle en ny digital prøveform, som fagligt og pædagogisk afspejler elevernes arbejde i det daglige med fx fagets metoder (analyse/fortolkning og faglige begreber) og med den skriftlige dimension med anvendelse af faglige opslagsværker og øvrige hjælpemidler
- At skabe en skriftlig eksamensform, der således vil virke motiverende og inspirerende på eleverne, jf. ovennævnte punkter.

Opgavens form

Opgaven tager afsæt dels i det analoge opgaveformat for HF B-niveau, udviklet første gang i maj 2007, dels i det digitale opgaveformat udviklet i forbindelse med forsøget med adgang til internettet til den skriftlige eksamen på HF B-niveau, udviklet første gang i maj 2015.

Den nye opgave på HF B er først og fremmest kendetegnet ved det digitale opgaveformat, som har åbnet mulighed for nye materiale- og opgavetyper. Det er vigtigt at understrege, at det hidtidige skel mellem delprøve 1 *uden* hjælpemidler og delprøve 2 *med* hjælpemidler ophæves, og at eleverne nu har 5 timer til besvarelse af den samlede opgave. Hjælpemidler må anvendes under hele prøven¹.

Opgavesættet består af 6 opgaver: 5 grammatisk-/sproglige opgaver (opgave 1-5) og 1 opgave i skriftlig fremstilling (opgave 6). Det samlede prøvemateriale udleveres ved prøvens start, og der afleveres én samlet besvarelse ved prøvens afslutning. Det betyder, at eleven selv skal disponere sin tid. I "Vejledning til opgavesættet" står der følgende:

Den samlede eksaminationstid for opgave 1-6 er 5 timer. Besvarelsen bedømmes som helhed ud fra de faglige mål for niveauet. Der lægges vægt på beherskelsen af det engelske sprog, forståelse af forlægget og færdighed i skriftlig fremstilling på engelsk.

Med respekt for de tidligere HF B-niveauopgaver bevares i det nye format valgmuligheden mellem ikke-fiktion og fiktion i opgave 6 (A- og B-opgaven i den nuværende delprøve 2). I den nye eksamensopgave tilføjes desuden endnu en valgmulighed med en C-opgave, hvor kursisterne skal

¹<https://www.emu.dk/sites/default/files/Tilladte%20hj%C3%A6lpemidler%20ved%20skriftlige%20pr%C3%B8ver%20i%20engelsk%20marts%202018.pdf>

analysere en kortfilm. Argumenter for at stille en opgave i en kortfilm er, at filmanalyse er en del af kernestoffet, jf. læreplanen¹ og det udvidede tekstbegreb; at det visuelle har stor betydning i vores hverdag; samt at det vil give læsesvage, men visuelt og auditivt stærke elever en chance for at producere sprog uafhængigt af en skreven tekst. Alle tre opgaver (6 A, 6 B, 6 C) besvares på baggrund af det udleverede materiale.

De indholdsmæssige ligheder mellem de digitale forsøgsopgaver fra 2015² og det nye opgaveformat er så store, at forsøgsopgaverne vil kunne anvendes som træningsopgaver i den daglige undervisning (se s. 12 “Digitale forsøgsopgaver som træning af ny opgave”).

Bemærk, at det i denne som i enhver anden eksamenssammenhæng *ikke* er tilladt at kommunikere med omverdenen under prøven. Lærerne opfordres løbende til at tale med kursisterne om dette og om faren ved plagiat!

¹ Link til læreplan: <https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/laereplaner-2017/hf-laereplaner-2017>

² De digitale forsøgsopgaver med internetadgang: Fra maj 2015 har der været afviklet eksamen i disse forsøgsopgaver (inkl. sygeeksamen i august)

Hvordan er opgaven opbygget?

Opgaven består af 6 opgaver, som alle udleveres ved prøvens start. Eleven har 5 timer til besvarelse af prøven. Besvarelsen afleveres i ét dokument med opgaverne i rækkefølgen 1-6. Det anbefales, at kursisterne skriver deres besvarelse i skabelonen ("Template"), som ligger under menupunktet "Toolbox" i opgaven.

Som i den eksisterende analoge eksamensopgave indgår der et antal prøver i anvendelse af det engelske sprog, herunder grammatiske færdigheder, nemlig i opgave 1-5.

Opgave 1 - 5

Disse prøver fokuserer på grammatik og sprog. Eleverne kan eksempelvis blive bedt om at identificere en bestemt grammatisk tid og omskrive til en anden tid i et stykke tekst; at indsætte en bestemt ordklasse (fx den bestemte artikel) eller grammatisk form i et antal sætninger; at identificere forskellige ordklasser i en tekst; eller at identificere én ordklasse i en tekst og give eksempler på ordklassens bøjning. Andre eksempler på opgaver er at omskrive et tekststykke (fx at omskrive en kort besked til en høflig email); at finde synonymmer (fx til ordet *get*); at konstruere korte sammenhængende tekster ud fra et antal sætninger; eller at skrive korte tekster med anvendelse af bestemte ordklasser.

Opgaverne 1, 2 og 4 vil indgå som faste opgavetyper i eksamensopgaven. Opgave 1 prøver i verbernes hovedtider (fx at identificere alle verber i præsens i en tekst og omskrive dem til præteritum). Opgave 2 prøver elevens evne til at identificere ordklasser (fx at identificere fire hhv. pronominer, præpositioner, substantiver og verber i en lydfil). Og i opgave 4 består prøven i at samle fx 10 skrevne sætninger/ytringer, som står i vilkårlig rækkefølge, til 2 korte sammenhængende tekster. Opgaven prøver således elevens læseforståelse og evne til at identificere, hvordan ord (fx semantiske felter som *bike tour* eller *World War II*), ordklasser (fx pronominer eller forbindere), tegnsætning og ortografi bidrager til at skabe sammenhæng/kohærens i en tekst.

I opgave 3 og opgave 5 kan forekomme forskellige prøver. Eleven kan fx blive bedt om at producere en kort tekst på engelsk (fx 50-75 ord), som beskriver eller passer til et billedoplæg, eller som svar på en jobannonce. Der kan i opgaveinstruksen til sådanne opgaver indgå et antal ord fra bestemte ordklasser, som eleven skal anvende i besvarelsen. I forsøgsopgaven med internetadgang, maj 2017 skulle eleven eksempelvis i opgave 5 skrive en tekst om et billede, hvori følgende ord indgik: *slowly, crowded, relaxed, extremely, comfortable, often, fully*. Der prøves altså i, om eleven kan anvende bestemte ord fra bestemte ordklasser korrekt i sætningskonstruktioner, i dette tilfælde adverbier og adjektiver. Eleven må ikke ændre på formen af de opgivne ord.

Opgaveinstrukserne er formuleret på dansk, hvis der er tale om en prøve i fx verbernes tider eller ordklasser; mens instrukser til opgaver, hvor eleven skal producere en kort tekst på engelsk, er formuleret på engelsk.

Opgave 6

Opgave 6 er en prøve i skriftlig fremstilling og tekstanalyse og skrives på engelsk. Den svarer således til den tidligere delprøve 2, men er bygget anderledes op.

I prøvematerialet indgår såvel trykt tekst som fx lyd- og/eller videoklip. Hovedgenrerne fiktion og ikke-fiktion er repræsenteret på den måde, at eleven skal vælge mellem at skrive: en A-opgave, som indeholder en novelle; en B-opgave, som indeholder to ikke-fiktionstekster; og en C-opgave, hvor tekstmaterialet er en kort fiktionsfilm. Opgaverne er bygget op over følgende skabelon:

Assignment A – Fiction

1. Write a summary of [short story] in about 150 words.
2. Write a short analytical essay (at least 300 words) about [short story]. You must focus on [analysis].

Include the following analytical terms in your essay:

[4 analytical terms]

3. Taking your starting point in the short story, discuss [discussion topic].

Use at least two of the phrases from the box below in your discussion.

[Box with linkers and connectors]

All sources must be documented.

Assignment B – Non-fiction

1. Write a summary of [non-fiction text] in about 150 words.
2. Write a short analytical essay (at least 300 words) about [non-fiction text]. You must focus on [analysis].

Include the following analytical terms in your essay:

[4 analytical terms]

3. Taking your starting point in one of the texts, discuss [discussion topic].

Use at least two of the phrases from the box below in your discussion.

[Box with linkers and connectors]

All sources must be documented.

Assignment C – Fiction

1. Write a summary of [short film] in about 150 words.
2. Write a short analytical essay (at least 300 words) about [short film]. You must focus on [analysis].

Include the following analytical terms in your essay:

[4 analytical terms]

3. Taking your starting point in the film, discuss [discussion topic].

Use at least two of the phrases from the box below in your discussion.

[Box with linkers and connectors]

All sources must be documented.

Delopgave 1, 2 og 3 dækker tilsammen de taksonomiske niveauer redegørelse, analyse og diskussion. Det forventede omfang på den samlede besvarelse af opgave 6 er 700-1000 ord, dvs. en anelse højere end i den tidligere eksamensopgaves delprøve 2 (600-900 ord). Dette skal ses i forhold til, at rammen for *summary*-opgaven bevares (about 150 words), mens omfanget af analyseopgaven er formuleret som et minimumskrav på 300 ord.

Analyseopgaven definerer et centralt fokuspunkt for elevens “analytical essay” (fx: *relationship between characters* (novellen), *arguments* eller *attitude* (ikke-fiktionstekster) og *the main character* (kortfilmen)), således at analysearbejdet afgrænses og modsvarer kravet til besvarelsens minimumsomfang. Derudover angives i opgaveinstruksen fire analytiske begreber, som er relevante for materialet, og som konkret skal anvendes i besvarelsen. Dette for at stimulere brugen af fagets metode og begreber.

I 6 A-opgaven vil *character* være en fast bestanddel af delopgave 2 (analytical essay). Endvidere bedes eleverne om at anvende bestemte begreber i deres besvarelse, som fx *title*, *setting*, *conflict*, *compositon*, *narrator* eller *main theme*.

I 6 B-opgavens delopgave 2 vil fokus ligge på *arguments*, *attitude* eller *det centrale tema i teksten*, og eleverne bedes tilsvarende om at anvende bestemte begreber så som *topic*, *receiver*, *intention*, *type of medium*, *sender (writer)* eller *message*.

I 6 C-opgavens delopgave 2 vil *character*, ligesom i opgave A (novellen), være en fast bestanddel af opgaveinstruksen, og eleverne kan blive bedt om at anvende nogle af de samme tekstanalytiske begreber, som er nævnt ovenfor i forbindelse med A-opgaven, fx *title*, *setting*, *conflict*, *narrator* eller *main theme*. Andre analysetermer, der kunne bedes om i C-opgaven, er filmanalytiske begreber som fx: *framing*, *angles*, *camera movement*, *editing*, *lighting*. Enkelte begreber kan optræde som både tekst- og filmanalytiske begreber; det gælder fx *flashback*, *atmosphere* og *(visual) contrasts*.

Opsamlende prøver analyseopgaven (delopgave 2) i opgave 6 eleven i tekstforståelse, såvel som i korrekt og relevant anvendelse af de analytiske begreber, som udgør fagets sprog. I besvarelsen kan inddrages andre analysebegreber end de, der angives i opgaven.

Diskussionsopgaven (delopgave 3) tager udgangspunkt i et centralt emne i det behandlede materiale, og eleven skal knytte an til materialet i sin besvarelse. Desuden angives en række sammenhængsskabende udtryk (fx *however, yet, for example, on the one hand*), og eleven skal anvende mindst to af disse i sin besvarelse. Således prøves elevens evne til at diskutere et emne eller en problemstilling. Desuden fordrer de angivne udtryk en sprogligt struktureret og kohærent besvarelse. Besvarelsen kan inddrage andre udtryk end de, der angives i opgaven. De sammenhængsskabende udtryk vil være de samme i opgaverne 6 A, B og C, men skifte fra eksamensopgave til eksamensopgave.

Opgave 6: Skrivegenrer og skrivehandlinger – definitioner

Opgaveformuleringerne i opgave 6 er ens i deres opbygning og fastlægger to overordnede **skrivegenrer**, kursisten skal skrive i, samt én konkret **skrivehandling**, kursisten skal udføre. For både opgave A, opgave B og opgave C gælder:

Delopgave 1: summary

I delopgave 1 er skrivegenren **‘summary’** (redegørende niveau).

I gældende *Censorvejledning engelsk B, hf*¹ findes følgende definition af ‘summary’:

Et *summary* skal

- være skrevet i nutid
- introducere tekstens titel og forfatter
- være objektivt og uden kommentarer til teksten
- være kort (150 ord)
- være *uden* citater fra teksten

Et *summary* gengiver kort og objektivt tekstens vigtigste indhold.

Delopgave 2: analytical essay

I delopgave 2 er skrivegenren **‘short analytical essay’** (analyserende niveau).

Hermed menes det samme som i den eksisterende delprøve 2, HF B-niveauopgave – den genre, der hidtil har haft betegnelsen *short essay*.

I gældende *Censorvejledning engelsk B, HF* findes følgende definition af ‘short essay’:

- en kort, men sammenhængende tekst
- har en rød tråd og afrundes til sidst
- er tredelt med en indledning, en hoveddel og en afrunding/konklusion

Betegnelsen *analytical* er tilføjet ud fra et ønske om at tydeliggøre for eleven, at skrivegenren i engelsk ikke er den samme, som den der til skriftlig eksamen i dansk betegnes *essay*. Derfor er *analytical essay* bl.a. også indført som skrivegenre i de digitale eksamensopgaver på stx A-niveau i engelsk. Sluttelig understreger det, at teksten skal være analyserende, jf. censorvejledningens definition:

Med udtrykket *analyse* (jf. *analytical*) menes at undersøge teksten nærmere: dens bestanddele, virkemidler, temaer osv.

¹ Gældende censorvejledning findes på:

<https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/proever-og-eksamen/information-til-censorer-paa-de-gymnasiale-uddannelser/til-censorer-paa-stx-og-hf> og opdateres årligt

Delopgave 3: discuss

I delopgave 3 er skrivehandlingen **'discuss'** (diskuterende niveau).

I gældende *Censorvejledning engelsk B, HF* findes følgende definition af 'to discuss':

Med udtrykket *discuss* menes at fremdrage holdninger til et emne. Emnet vil fremgå af opgaveformuleringen. En diskussion sammenstiller forskellige og ofte modsatrettede synspunkter med argumentation for disse, og den kan afsluttes med argumenteret personlig stillingtagen.

Digitale forsøgsopgaver som træning af ny opgave

Den nye eksamensopgave indeholder kun få og mindre ændringer i forhold til den digitale forsøgsopgave med internetadgang, som er blevet skrevet siden maj 2015. Derfor kan forsøgsopgaverne uden videre – eller med nogle ganske få forklaringer fra læreren til eleverne – anvendes som træningsopgaver i forhold til det nye format. Nedenstående skema angiver, hvilke ændringer der er foretaget.

Den digitale forsøgsopgave med internetadgang	Den nye eksamensopgave (uden netadgang)
Fire faste sprog- og grammatikopgaver <ul style="list-style-type: none"> ▪ Opgave 1 (verber) ▪ Opgave 2 (ordklasser) ▪ Opgave 4 (jumbled sentences) ▪ Opgave 5 (billedopgave med to ordklasser) 	Tre faste sprog- og grammatikopgaver <ul style="list-style-type: none"> ▪ Opgave 1 (verber) ▪ Opgave 2 (ordklasser) ▪ Opgave 4 (jumbled sentences)
Opgave 6 A, B og C: Relativt få gloser og noter pga internetadgang	Opgave 6 A, B og C: Flere gloser og noter, da eleverne nu har mere begrænset adgang til hjælpemidler
Opgave 6: Ingen tekstbokse med informationer om fx forfattere til tekster pga netadgang	Opgave 6: Der vil som udgangspunkt altid være tekstbokse med informationer om forfattere til de to ikke-fiktionstekster i opgave 6 B; dette er relevant af hensyn til opgavens instruks, som fx kan komme ind på <i>sender</i> . Der vil som udgangspunkt ikke være tekstboks til fiktionsteksterne i opgave 6 A og C.
Omfang opgave 6: 700-900 ord <i>(The total length of your paper must be 700-900 words.)</i>	Opgave 6: 700-1000 ord <i>(The total length of your paper must be 700-1000 words.)</i> Denne justering er foretaget, så stx B og Hf B er ens.

Henvisninger og dokumentation

I alle opgaverne 1-6 har eleverne mulighed for at anvende hjælpemidler så som ordbøger, grammatikker, notater, opgavebesvarelser, digitale lærebøger. Der er som udgangspunkt ikke adgang til internettet som fagligt hjælpemiddel ved prøverne. Dog vil det være tilladt for eksaminanderne at bruge digitale undervisningsmaterialer og hjælpemidler der på institutionens foranledning er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af undervisningsbeskrivelsen og ikke kan opbevares lokalt, dvs. ikke kan opbevares på eksaminandens egen computer.

Tilladte online-hjælpemidler er konkrete dybe links til materiale, der ikke kan opbevares på elevens computer, on-line ordbøger, digitale lærebøger, on-line grammatikker.

Formuleringen *All sources must be documented* i opgave 6 betyder først og fremmest, at eleverne i deres 'analytical essay' skal underbygge med [nogle få, valgte] eksempler fra tekstmaterialet i form af citater, som er forsynet med en henvisning til den pågældende tekst. Anvendes andre kilder i udarbejdelsen af besvarelsen, skal disse også forsynes med en henvisning. Det forventes *ikke*, at eleverne laver henvisning til fx en grammatikbog eller ordbog, som er anvendt for at besvare en af de sproglige opgaver 1-5.

Ved reference til videomateriale kan eleven

- transskribere en passage og angive minuttæller;
- referere til det digitale materiale med en tekstnær omskrivning og angive minuttæller;
- citere en situation eller scene ved at benytte skærmdump og minuttæller.

I eksamensopgaven under menupunktet “Vejledning” og dernæst “Henvisninger til tekst, video- og lydclip” står der følgende:

Hvis du citerer, skal du angive kilde.

Alt anvendt materiale skal være engelsksproget og angives med kildehenvisninger.

Du kan henvise til dele af video- og lydclip, f.eks. ved at angive afspillerens minut- og sekundtal for henholdsvis starten og slutningen af klippet.

Generel skabelon for henvisninger til tekster

Henvisninger

Du henviser til tekster ved at angive linjenummer eller tid (lyd/video):

(l. 34) ved en linje

(ll. 35-37) ved flere linjer

(01:23-02:12) minuttalsangivelse

I fodnoter angives:

Opslag i bog

“Verbet succeed”. Poul Tornøe, *Get It Right*. 2012. P. 94.

Artikel fra bog eller antologi

“The Romantic Period”. From: Delaney et al., *Fields of Vision*. 2003. Pp. E114-115.

Faglige mål og kernestof i forhold til opgaven

Den nye eksamensopgave er udarbejdet i overensstemmelse med læreplanen, august 2017. Opgaven prøver især i følgende:

Sprog- og grammatikprøver opgave 1-5

Faste opgavetyper:

- Verbers tider/bøjning (Opgave 1)
- Ordklassebestemmelse (Opgave 2)
- Tekstkohærens ("jumbled sentences")(Opgave 4)

Eksempler på øvrige opgavetyper, som kan forekomme i opgave 3 og opgave 5:

- Prøve i ordforråd og synonymmer (fx phrasal verbs)
- Formulering af kort tekst i høfligt stilleje (fx ansøgning eller email)
- Krav om anvendelse af fx ord fra to ordklasser til formulering af kort tekst/billedbeskrivelse
- Omformulering af mindre høflig tekst til høfligt standardsprog (fx omformulering af email-klage)

Grammatik- og sprogprøver i forhold til HF B læreplan

Læreplan engelsk HF B

2.1. Faglige mål:

- "skrive klare, detaljerede og sammenhængende tekster på engelsk med forskellige formål om almene og faglige emner med en relativ høj grad af grammatisk korrekthed"
- "forstå mundtlige engelske tekster og samtaler af en vis længde om almene og faglige emner"
- "læse og forstå skrevne tekster på engelsk i forskellige genrer af en vis længde om almene og faglige emner"
- "anvende faglige opslagsværker og øvrige hjælpemidler"

2.2. Kernestof:

- det engelske sprogs grammatik, ortografi og tegnsætning
- udtale, ordforråd og idiomer
- principper for tekstopbygning
- standardsprog og variation

Grammatik- og sprogprøverne på HF B:

- Alle opgaver 1-5 prøver i centrale dele af det engelske sprogs grammatik
- Opgave 1 prøver i grammatik/morfologi (ordklassen verber)
- Opgave 2 prøver i lytteevne (lydfil/podcast indgår)
- Opgave 4 prøver i forståelsen af tegnsætning; principper for tekstopbygning
- Opgave 4 prøver i læseevne ("jumbled sentences"), herunder hvilke elementer der bidrager til at skabe en sammenhængende tekst (fx tegnsætning, stort begyndelsesbogstav, hoved- og ledsætninger, konjunktioner, semantiske skemaer, ordgentagelse etc.)
- Opgave 3 og/eller opgave 5 (hvis der bedes om produktion af korte tekster) prøver i ortografi, tegnsætning, principper for tekstopbygning
- Opgave 3 og/eller opgave 5 prøver (nogle gange) i stilleje på et overordnet niveau (fx skelnen mellem høfligt og mindre høfligt sprog; standardsprog)
- Opgave 3 og/eller opgave 5 prøver (nogle gange) i ordforråd og idiomatik

Prøve i fri skriftlig fremstilling i opgave 6

Eleven vælger mellem tre opgavetyper med forskelligt tekstmateriale (genrer) men sammenlignelige opgaveformuleringer:

Opgave 6 A: en fiktionstekst (novelle/'short story')

Opgave 6 B: to ikke-fiktionstekster (en skrevet tekst og en video eller podcast/lydfil)

Opgave 6 C: en fiktionstekst (kortfilm/'short film')

Opgaveformuleringer:

- Tekstproduktion inden for taksonomiske niveauer: redegørelse ('summary'); analyse og fortolkning ('analytical essay'); diskussion ('discussion')
- Krav om anvendelse af faglige begreber
- Krav om anvendelse af forbinderord
- Krav om henvisninger/dokumentation

Opgave 6 i forhold til HF B læreplan

Læreplan HF B

2.1. Faglige mål:

Sprogfærdighed

- "skrive klare, detaljerede og sammenhængende tekster på engelsk med forskellige formål om almene og faglige emner med en relativ høj grad af grammatisk korrekthed"
- "forstå mundtlige engelske tekster og samtaler af en vis længde om almene og faglige emner"
- "læse og forstå skrevne tekster på engelsk i forskellige genrer af en vis længde om almene og faglige emner"
- "anvende faglige opslagsværker og øvrige hjælpemidler"

Sprog, tekst og kultur

- gøre rede for indhold, synspunkter og sproglige særtræk i engelsksprogede tekster
- analysere og fortolke tekster med anvendelse af faglig terminologi og grundlæggende faglig metode
- orientere sig i et engelsksproget stof, herunder udøve kildekritik og dokumentere brugen af forskellige informationskilder

2.2. Kernestof:

- det engelske sprogs grammatik, ortografi og tegnsætning
- udtale, ordforråd og idiomer
- principper for tekstopbygning
- standardsprog og variation
- et genremæssigt varieret udvalg af primært nyere fiktive og ikke-fiktive tekster, [...]
- tekstanalytiske begreber og grundlæggende metoder til analyse af fiktive og ikke-fiktive tekster

Samt i nogen grad:

- væsentlige historiske, kulturelle og samfundsmæssige forhold i Storbritannien og USA
- historiske og aktuelle forhold i andre engelsksprogede regioner.

Bedømmelse

Elevernes besvarelser af opgaven bedømmes ud fra læreplanens bedømmelseskriterier og de faglige mål, hvilket understreges i opgavens Vejledning:

Den samlede eksaminationstid for opgave 1-6 er 5 timer. Besvarelsen bedømmes som helhed ud fra de faglige mål for niveauet. Der lægges vægt på beherskelsen af det engelske sprog, forståelse af forlægget og færdighed i skriftlig fremstilling på engelsk.

Læreplan for engelsk, hf B-niveau:

4.3. Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som de er angivet i pkt. 2.1.

Ved den skriftlige prøve lægges der vægt på, at eksaminanden

- giver en detaljeret samt sammenhængende fremstilling
- behersker engelsk skriftsprog med relativ høj grad af grammatisk korrekthed
- viser tekstforståelse og anvender fagets analytiske begreber
- demonstrerer viden om grammatiske strukturer
- anvender faglige hjælpemidler samt dokumenterer kilder.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af den samlede besvarelse.

Læreplan for engelsk, hf B-niveau:

2.1 Faglige mål

Eleverne skal kunne:

Sprogfærdighed

- forstå mundtlige engelske tekster og samtaler af en vis længde om almene og faglige emner
- udtrykke sig sammenhængende og forholdsvis flydende, herunder formulere egne synspunkter, i præsentation, samtale og diskussion på engelsk om almene og faglige emner med en relativ høj grad af grammatisk korrekthed
- læse og forstå skrevne tekster på engelsk i forskellige genrer af en vis længde om almene og faglige emner
- skrive klare, detaljerede og sammenhængende tekster på engelsk med forskellige formål om almene og faglige emner med en relativ høj grad af grammatisk korrekthed

Sprog, tekst og kultur

- gøre rede for indhold, synspunkter og sproglige særtræk i engelsksprogede tekster
- analysere og fortolke tekster med anvendelse af faglig terminologi og grundlæggende faglig metode
- perspektivere tekster kulturelt, samfundsmæssigt og historisk
- analysere og perspektivere aktuelle forhold i Storbritannien og USA med anvendelse af grundlæggende engelskfaglig viden om historiske, kulturelle og samfundsmæssige forhold
- anvende viden fra faget, herunder hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, i almene og faglige sammenhænge

- orientere sig i et engelsksproget stof, herunder udøve kildekritik og dokumentere brugen af forskellige informationskilder
- anvende faglige opslagsværker og øvrige hjælpemidler
- behandle problemstillinger i samspil med andre fag. anvende en grundviden om historiske, kulturelle og samfundsmæssige forhold i Storbritannien og USA til analyse og perspektivering af aktuelle forhold
- formulere egne synspunkter på engelsk med anvendelse af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier

Tips til undervisningen i de nye opgaver

Hjælpemidler

Der er som udgangspunkt ikke adgang til internettet som fagligt hjælpemiddel ved prøverne, jf. Bekendtgørelse om visse regler om prøver og eksamen i de gymnasiale uddannelser, BEK nr 1276 af 27/11/2017 . I vejledningen⁵ til denne bekendtgørelse er der givet eksempler på, hvilke hjælpemidler der må, og hvilke der ikke må tilgås via internettet. Det er tilladt for eksaminanderne at bruge digitale undervisningsmaterialer og hjælpemidler som f.eks. online ordbøger eller digitale lærebøger, der på institutionens foranledning er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af undervisningsbeskrivelsen og ikke kan opbevares lokalt, dvs. ikke kan opbevares på eksaminandens egen computer. Det er ikke tilladt at benytte netadgangen til at tilgå interaktive programmer (f.eks. Google Translate, Grammarly, verbetøjere, leksika).

Ordbøger

Ud over forlagenes betalingsudgaver af ordbøger, fx Gyldendals ordbøger (<http://ordbog.gyldendal.dk/>) eller Longmans (<http://www.longmandictionariesonline.com/>) findes de fleste større **engelsk-engelsk ordbøger** imidlertid også i en gratis online-udgave og nogle også som apps til smartphones og tablets, fx Longman, Oxford, Cambridge, Merriam-Webster (se links i Inspirationsliste på emu'en).

På nettet er det muligt at finde øvelser, som introducerer disse ordbøger (fx til *Longman Dictionary of Contemporary English* på <http://www.pearsonlongman.com/ldoce/teachers/index.html> og <http://www.pearsonlongman.com/ldoce/students/index.html#>).

Det kan endvidere være nyttigt at inddrage forskellige **special- og slangordbøger** i arbejdet med stillejer og sproglig variation, så eleverne finder ud af, hvor de i det daglige kan finde svar på for eksempel, hvad sammentrækningen “I’m a” står for (<http://onlineslangdictionary.com/>); hvad “macturbate” mon betyder (<http://www.urbandictionary.com/>); eller hvilket stilleje man befinder sig i, når man bruger ordet “dude” (<http://www.ldoceonline.com/dictionary/dude>).

Der findes mange hjemmesider med engelsk **grammatik** på nettet. En dansk hjemmeside, som er overskuelig for kursisterne, er fx www.sproglinks.dk/grammatik_engelsk.doc

Endvidere er der Words **stavekontrol**. Meget vrøvl og mange stavefejl stammer fra en kritikløs accept af stavekontrollens forslag, så stavekontrollen i Word er et oplagt emne til analyse og diskussion: hvad kan den, og hvad kan den ikke? Hvor skal man være på vagt?

I Word er der desuden en **synonymordbog**, som, brugt rigtigt, kan være et instrument til at øge kursisters ordforråd samt variere sproget. På en PC kan kursisten markere det ord, der ønskes et synonym for og taste shift+F7 (frem for blot F7, som er genvejstasten til den traditionelle stavekontrol), hvorved der fremkommer forslag i skærmens venstre side. På en Mac-computer skal kursisten højreklikke på det markerede ord, hvorved en rullemenu fremkommer og det bliver muligt at vælge synonymer. Og ligesom man ikke kritikløst bør acceptere stavekontrollens forslag, bør man tillige

⁵ <https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/proever-og-eksamen/regler-og-orienteringer>

undersøge, hvilke af ordforslagene der er mest passende. Det kan fx gøres ved et krydsopslag i en af de elektronisk ordbøger, der findes på nettet.

Film: Tips til undervisningen

Som et nyt element i eksamensopgaven er levende billeder/video i form af en kortfilmmedtaget som prøvemateriale i tekstopgave 6 C. Som udgangspunkt vil eleven være godt klædt på, hvis man i den daglige undervisning har arbejdet ud fra de filmanalytiske begreber, der nævnes i vejledningen⁶, og som man også finder i dette hæfte (se nedenfor).

Det er derfor oplagt at sætte fokus på begreberne, der knytter sig til “cinematic techniques”. Man kan via en simpel søgning i youtube finde en række eksempler fra film på alt fra kameravinkler til lyssætning. Ønsker man at hente scener ud fra film, man selv har på DVD eller lignende, kan programmet VLC media player anbefales. Programmet kan hentes gratis på nettet (<http://www.videolan.org/vlc/>) og findes både i en udgave til Windows og til Mac.

En tilgang til arbejdet med filmbegreberne i undervisningen kunne være at behandle ét område (fx angles) ad gangen med eksempler og samtale om effekten af et givent filmteknisk greb. Herefter kan eleven arbejde mere selvstændigt med stoffet ved at finde klip og/eller kortfilm, hvor et eller flere af de filmtekniske begreber kommer i spil. Analysen kan naturligvis afleveres skriftligt til læreren, men også med fordel præsenteres mundtligt for resten af holdet. Ved både den mundtlige og skriftlige analyse kan man som lærer stille krav om inddragelse af udvalgte analysebegreber for derigennem at vænne eleverne til de krav, som også bliver stillet i forbindelse med den skriftlige eksamen.

Youtube er også i forhold til kortfilm en enorm ressource. For ikke at fortabe sig kan det dog anbefales at starte et sted, hvor andre har foretaget en grovsortering. Et sådant sted kunne være Futureshorts eller Filmshort (<http://www.futureshorts.com/> og <http://www.filmsshort.com/>), som samler kortfilm fra hele verden. Andre relevante steder at starte sin søgning kunne være BBC's side <https://www.thefilmnetwork.co.uk/films> eller <http://www.australianshortfilms.com/> og <http://www.thisisirishfilm.ie/shorts/>.

⁶ HF B Vejledningen, p. 11: <https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/laereplaner-2017/hf-laereplaner-2017>

Filmanalyse og begreber

Nedenstående oversigt, som indeholder definitioner på begreberne og eksemplificerende links, kan med fordel gennemgås i den daglige undervisning.

Cinematic technique (shot)	Examples of techniques from YouTube
<p>Framing</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Close-up</u>: captures the emotions of the character or draws attention to a specific thing (can also be used to create a claustrofobic feeling). • <u>Long shot</u>: the whole setting. May be used to make characters appear small. Also often used as <i>establishing shot</i> in the beginning of a scene. • <u>Medium shot</u>: often used in dialogue so that you can see the body language of the characters. 	<p>Shot types: (From “Moviemaking techniques”) http://www.youtube.com/watch?v=3VS2iNhz180&feature=related</p>
<p>Angles</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Low-angle</u>: makes a person seem big and powerful • <u>High-angle</u>: makes a person seem small and weak • <u>Eye-level</u>: makes us feel on the same level as a character 	<p>High and low angle shots: (From American TV series <i>Scrubs</i>) http://www.youtube.com/watch?v=8V1uE1-wTPs&feature=related</p>
<p>Lines</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Horizontal lines</u>: calm • <u>Vertical lines</u>: power, grandiosity • <u>Diagonal lines</u>: disorder, action 	
<p>Composition</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Foreground</u>, <u>Middle-ground</u>, <u>Background</u>: the relation between these three levels is often important in a shot (<i>Deep focus</i>) • <u>Position of characters</u>: says something about their relation to each other (e.g. two shot, triangular composition) 	<p>Composition: (From <i>Citizen Kane</i>) http://www.youtube.com/watch?v=xbGbqRWwC_Q&feature=related</p>
<p>Camera movement</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Pan</u> (↔) or <u>Tilt</u> (↓) • <u>Steady-cam</u>: calm, dreamy camera movement • <u>Hand-held</u>: chaotic, disorderly, subjective 	
<p>Editing</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Parallel editing</u> (=) vs. <u>cross-cutting</u> (X) • <u>Point of View</u> (+ subjective use of camera): what we see seems as if we are seeing it through the eyes of a specific character • <u>Long takes</u>: slow-paced editing signaling calm • <u>Short takes</u>: fast-paced editing in intense and/or hectic sequences • <u>Transitions</u>: dissolve (da. <i>overblanding</i>), fade to black 	<p>Editing: (From “Moviemaking techniques”) http://www.youtube.com/watch?v=SPK65xG3jFA&feature=related</p> <p>Parallel and cross-cutting: (From <i>Silence of the Lambs</i>) http://www.youtube.com/watch?v=Ts1x6uADfTm&feature=related</p>
<p>Sound</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Diegetic sound</u> (from the film’s location): dialogue, real sound and music that the characters can hear. • <u>Non-diegetic sound</u> (not from the film’s location): voice over, sound effect/music that the characters cannot hear. • <u>No sound</u> • <u>Contrapuntal sound</u>: stands in direct opposition to the images of the film (a happy tune while watching a murder). 	<p>Contrapuntal sound 1: (From <i>The Shining</i>): http://www.youtube.com/watch?v=Uo1C6o3Nr24</p> <p>Contrapuntal sound 2: (From <i>A Clockwork Orange</i>) http://www.youtube.com/watch?v=Z-zRtT5jPLA&feature=results_video&playnext=1&list=PL01F31D3E38DBB59</p>

<p>Lighting, Color and Filters</p> <ul style="list-style-type: none">• <u>Low-key lighting</u>: dark, contrast-filled (negative mood)• <u>High-key lighting</u>: brightly lit sets (light, positive mood)• <u>Color symbolism</u>: all colors have both positive and negative symbolic meanings, it all depends on how they are used in a particular film.	<p>Low key lighting: (From <i>Double Indemnity</i>) http://www.youtube.com/watch?v=JcgR5NyXTas</p>
---	--

Det udvidede tekstbegreb

Som det fremgår af læreplanen, tager faget udgangspunkt i det udvidede tekstbegreb (jf. læreplan 1.1. Identitet).

Det udvidede tekstbegreb skal i undervisningspraksis forstås som en kombination af genrer og teksttyper og medier: det skrevne og det digitale; det visuelle og det auditive – adskilt eller i kombination. Tekstbegrebet omfatter således alle fremstillingsformer, skrevne og digitale, i tekst og/eller lyd og/eller billede inden for engelskfagets overordnede ramme, kernestoffet. Eksempler på skrevne tekster, som er trykte og/eller digitale, er novel, play, poetry, article, blog post, essay, og eksempler på tekster, som gør brug af billeder og/eller lyd, er fx podcast, (short) film, video essay, news clip, documentary.

De fleste engelsklærere bruger sikkert allerede de fleste af de nedenstående teksttyper og genrer, men den nye opgave kan være en god anledning til at arbejde mere systematisk og metodisk med forskellige teksttyper. Det kan fx dreje sig om:

- Videofiler, fx
 - Interviews
 - Nyhedsklip
 - Kortfilm
 - Uddrag af spillefilm
 - Trailers til spillefilm
 - Taler
- Lydfiler, fx
 - Oplæsninger af tekst (fra lydbøger eller podcast)
 - Sange
 - Samtaler/interviews
 - Talestof
- Billeder, fx
 - Nyhedsbilleder
 - Billedkunst
 - Skærmdumps
- Hjemmesider (layout, fremtræden)